

BOKANMELDELSE

- Ilona Drivdal
- Rondane – Kilimanjaro, store spørsmål i de nære ting!
- Utgitt av Hedmark Bonde- og Småbrukarlag, , 2009
- Anmelder: Anne-Lise Langøy

Anmelder: Anne-Lise Langøy, Bistandsaktuelt 30.08.2010

Grendene deres lyser som små stjerner når flyet går inn for landing på Kilimanjaro International Airport. Her gjorde antropologen Ilona Drivdal et dypdykk da hun på slutten av nittitallet gjorde feltarbeid blant småbrukere i Kibosho, Kilimanjaro Region. Gården vi blir kjent med i boka ”Rondane – Kilimanjaro”, drives av Agnes og Aloys Massawe. Etter endt feltarbeid, opprettholdt Drivdal kontakten med grenda, noe som senere førte til samarbeid mellom Kibosho og Hedmark Bonde- og Småbrukarlag og Stor-Elvdal kommune.

Forfatteren beskriver Kiboshos hverdag gjennom dyrking av jord, matproduksjon og husdyrhold. Drivdal forteller om skikker og tro og hvordan kvinner og menns roller har endret seg i takt med globaliseringen. Hos Agnes og Aloys er det innlagt strøm og vann, de har kunnskap om jordsmonn, planter og irrigasjon. De mener at skolegang er viktig for ungene og de er monogame. Dette er idealet for det gode liv og har bidratt til, etter manges mening, chaggafolkets enestående posisjon i Tanzania. Men til denne beskrivelsen hører også økt befolkningsvekst og press på dyrkbar jord, ungdommer som reiser, mangel på infrastruktur og markedsføring av jordbruksprodukter. Hånd-til-munn-økonomien setter en del begrensninger for utvikling. Forfatteren kommenterer gjennom sin lokale tilnærming også den nasjonale- og globale utviklingsagendaen.

Aloys Massawe er bokas hovedperson. Han er birøkter og utdannet skogtekniker. I antropologien ville han ha vært *entreprenøren*, han som ser mulighetene i begrensningene. Etter å ha ventet i kø et par uker for å få betaling for levert avling på kaffekooperativet, bestemte Aloys seg en gang på åttitallet for å legge om driften av gården. Han innså at spesialisering av landbruket (kaffe i Kilimanjaro) gjør bøndene svært sårbare for svingninger i økonomi og klima - og det ødelegger allsidigheten i landbruket. Aloys setter i gang; med sine visjoner eksperimenterer han med honningprodukter og vindruer, driver butikk og har et intenst ønske om å lære av erfaringer fra andre land. Aloys er pga sin handlekraft, Kiboshos forbilde, selv om mange velger ”den brede vei”, dvs de venter på at en *mzungu* (europeer) skal komme og ordne opp for dem! I gjesteboka på det lille kontoret hans finnes signaturene til ministre og viktige personer, også Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Høgskolen i Hedmark og Norsk Birøkterlag .

Hedmark kom til Kibosho; det gjorde også entreprenøren Leif Nordli fra Elverum som bygde yrkesskole i grenda. Aloys ble yrkesskolelærer og setter de unge inn i prinsippene for bærekraftig utvikling. Vennskapskontakten som begynte i 1997 mellom Stor-Elvdal kommune og Kilimanjarogrenda ble ytterligere styrket gjennom kultursamarbeidet som tok til noen år senere. Gjennom disse årene har både kvinner og menn fra Kibosho kommet til Hedmark gjennom utveksling og samarbeidsprosjekter. Disse felles prosjektene har utvidet

innbyggernes horisonter i begge lokalsamfunn. I tillegg til de rent faglige temaene innenfor jordbruk, skogbruk og birøkting, har kontakten belyst likhetstrekkene mellom småbrukere i Norge og Tanzania i stedet for å fordype seg i forskjellene.

Mens jeg leste boka, lette jeg automatisk etter begreper som kunne lede meg til en sedvanlig, profesjonell bistandsbyråkratisk tilnærming til stoffet. Dette fant jeg ikke. Drivdals termer og perspektiver er akk så virkelighetsnære, nært grasrota og den felles kaffekoppen så og si. Hun beskriver småskala utviklingsprosjekt som setter mennesket, kultur og næringsgrunnlag sammen i en logisk helhet. Det slo meg at boka nettopp er verdifull av den grunn – den er en hyllest til de som synes det er verdt å lære andre kulturer å kjenne og være med på å bidra til utvikling i praksis. Den beskriver det typiske sivile samfunns engasjement i utvikling og folk-til-folk samarbeidet. Og til syvende og sist, grenda, husholdet og mennesket er vel den egentlige måleenheten når vi skal finne ut om tusenårsmålene er nådd eller ikke. Boka er av den grunn opplysende og betydningsfull for opinionen i Norge.

”Rondane – Kilimanjaro” er en blanding av feltnotater, anekdoter, fagbok og betraktninger. Den rommer historie, politikk, miljø og økologi, kultur- og naturbeskrivelser fra begge land. Et ordtak fra Kilimanjaro sier at fjell aldri kan møtes, men det kan folk! Nordmenn har et annet ordtak som sier at tro kan flytte fjell. Denne boka handler kanskje først og fremst om begge disse: et vennskap Nord-Sør muliggjort gjennom globalisering og engasjement. Det er fortellingen om en visjon om bærekraftig utvikling som kan skape en bedre hverdag for sliterne under Tanzanias snøklede fjelltopp. Og vi bistandsbyråkratene, vi blir minnet om hvem vi egentlig jobber for uavhengig av hvilket paradigme vi jobber innenfor!

Publisert: 30.08.2010

Kilde:

<https://www.bistandsaktuelt.no/arkiv-anmeldelser/anmeldelser---tidligere-ar/2010/et-vennskap-nord-sor/>